

Jelena Vukotić

PRODAVAČICA MAGLE

Sala je popunjena. Zadovoljno prelazi pogledom preko glava koje iščekuju da se pojavi na sceni. Pretače u novac brojno stanje publike i oseća zadovoljstvo. Udobno smešteni u crne i bordo koferencijske stolice hotela „Hil“ pred njom sede *verujući*, oni kojima se činilo da već žive njen stil života. Došli su da od nje *pokupe još neku caku*, da im šapne kako da se njihov idealan, ispunjen život vine u neslućene visine, iznad svakog poznatog blagostanja. Tu su i oni koji su došli iz dosade ili radoznalosti, nešto su negde načuli pa da vide ima li tu nečega za njih. Većinu čine nesrećnici, nesnađeni, traumirani, večiti maleri koji su došli s nadom da će jednom za svagda dobiti formulu kojom će se izvući iz problema, kartu za izlaz. Umesto toga, ona će im ponuditi polugodišnji program čiju cenu neće moći da plate. Kući će se vratiti novčanika tanjeg za cenu karte večerašnjeg susreta na kome su uspeli tek da zavire u ono što ih interesuje. Čitavu noć prebiraće gde bi mogli da nađu novac: kumu su već dužni, banka se davno ogradila od njih, komšinica bi dala al ima malu penziju, sramota je da od nje traže... Sutradan će biti sigurni da su bacili pedeset evra i nastaviti da žive svoje obesmišljene živote.

„Dobro veče, dragi ljudi“, izgovara u mikrofonski i staje na poziciju označenu svetlom reflektora. Publika nestaje. Čuje samo aplauz koji se umiruje kada njene ruke zalepetaju poput krila. Nakon toga sledi naklon, ruka na srcu i lice na kome se čita ganutost.

Pratioci njenog Jutjub kanala konačno je vide uživo. „Niža je nego sam mislila“, spontano pomišlja gospođa iz prvog reda kojoj zeleni šal ističe smaragdne oči. „Malo je ružnjikava uživo“, misli biznismen čije koleno nervozno poskakuje dok čeka da priča poteče.

Ona stoji u zelenoj haljini (boja novca), o vratu joj je masivna ogrlica boje zlata (luksuz), kosa joj je podignuta šnalom na kojoj se presijavaju *Svarovski* kristali (ponovo luksuz).

Priča o energiji, pozitivnim mislima, o novcu koji je dobar i kako nam izmiče jer smo na početku života uvereni da je prljav. Pominje sadašnji trenutak i kako nema prošlosti, ni budućnosti. Na to, poput lekara koji govori s teško bolesnim pacijentom, preporučuje obavezne meditacije, buđenje u pet i vođenje dnevnika. Zadržava se na kratkim objašnjenjima forme dnevnika a zatim ushićeno dodaje:

„Pokazaću vam moć misli pre nego odemo na pauzu“, sklapa ruke pred sobom. „Zatvorite oči i zamislite kuhinju. Na radnom stolu su daska za sečenje i nož. Da li vidite dasku i

nož?“, ne može da vidi spontano klimanje glava ali zna da nije izostalo, pa nastavlja „S vaše leve strane je frižider. Pun je voća. Nama je potreban limun. Spustite ga na dasku i isecite.“

Pravi kratku stanku.

„Neka sada podignu ruke svi koji su osetili pojačano lučenje pljuvačke dok su sekli imaginarni limun.“ Reflektor je na trenutak ostavlja u mraku i osvetljava tepih od podignutih ruku koji se prostire pred njom. „Vidite koliko je misao moćna.“

Svetla su pojačana i nekoliko konobara uguralo je u salu kafu i čaj. Nakon što je razdeljeno posluženje, sala se dopola prazni. Narandžasta svetla cigareta načičkana su na terasi, jedinom mestu gde je trovanje duvanom dozvoljeno. Njihov raspored u mraku liči na obris grada noću u daljini.

Okleva malo pre nego napusti salu. Ostaje dok se ne zabeli dno šoljice od arkopala iz koje iskapljuje loše skuvanu kafu. Grupa radoznalih žena okružuje je na trenutak. Obećava im kratko da će nakon pauze biti odlično i da će govoriti o odgovornosti. „Odgovornost je, znate, ključ svega“, govori i nestaje put kancelarije koja joj ove večeri služi kao garderoba.

Videla je oca kako tetura makadamom. Tregeri radnih pantalona motali su mu se oko nogu. Kačket flekav od znoja i prašine prekrivao mu je levo oko. Ruke su mlatarale prazne, iako su se ona i brat nadali da će u kesi biti hleb, litar mleka, tuce jaja i možda *Euroblok* čokoladica od pedeset grama koju će podeliti i grickati pažljivo da duže potraje.

„Brzo u krevet“, naredila je bratu. Znala je da se otac praznih ruku ne sačekuje budan. Ponadala se da nije opazio svetlo koje je naglo ugasila i brzo se našla ispod pokrivača. Otac je neko vreme tamarao u tami. Izašao je pred vrata i čula je kao iz njega dugo otiče jeftino pivo.

„Gladan sam“, prošaputao je brat. Stavila je prst preko usta i prećutala glad koja joj je stezala želudac.

Ujutru je krenula ka banci. Dugo je gledala crvenokosu ženu o čijem vratu je visila ogrlica od rozenkvarca dok joj se na ruci presijavalo neukusno načičkano prstenje. Pogledala je na sat: zakasnila je na prvi čas. Na putu ka školi složila je priču o temperaturi koju je brat dobio preko noći i stegla pesnice u nadi da neće dobiti neopravdani.

Osvežena, ponovo je pod reflektorom. Ponovo aplauz i naklon kojim pokazuje zahvalnost i ganutost.

„Odgovornost“, izgovara značajno, prelazi pogledom po mraku u kome je publika i onda govori o izborima, o krivici, o uspehu i neuspehu kao o nečemu što zavisi isključivo od pojedinca. Već je navikla na negodovanje koje se javi kada se načne priča o odgovornosti.

„Nemate ništa od toga da budete nežni prema sebi“, govori napola prekorno, a onda priča prelazi u ispovest. Ispovedni ton umiruje publiku, oči se šire, svi su jedno veliko uho naštelovano na frekvenciju njenih reči.

Lipe preko puta banke prave hlad i mirišu kao sveže skuhan čaj. Službenici izlaze lagano. Ruke su im zauzete džemperima i sakoima koje nose jer su jutra još sveža, iako toplina dana ukazuje da je leto na pragu. Kao na vešalici, na njoj visi cvetna haljina, o pasu joj je posiveli džemper. Crvenokosa žena izlazi poslednja. Sako joj je nehajno prebačen preko ramena, ruke zauzete kesama. Pogled joj pada na lipe. Oči joj se na trenutak rašire. Ubrzanim korakom nestaje iza vrata belog automobila parkiranog uz pločnik. Ona stoji još neko vreme, pa teškim korakom kreće kući.

Na sto spušta polutku hleba, paštetu i čašu jogurta. Još uvek oseća strah. Dok je otac spavao, pretresla je džepove njegovih pantalona. Sve što je našla bila je prašnjava novčanica dovoljna da pokrije ono što je donela. Nadala se da otac nije primetio.

Čuje kako ječi u snu. Otac izgleda bolestan. O tome oboje ćute.

Po ustaljenoj šemi, konobari salom pronose kutije s papirnim maramicama. Nekoliko jecaja i učestalo šmrcanje narušavaju muklu tišinu. Prepoznavanje, poistovećivanje, ređe saosećanje, razlog su plača. I sama pruža ruku ka konobaru koji nosi maramice. Pažljivo, da ne oštetiti šminku, simulira brisanje suza u uglovima očiju. Okupirani sobom, prisutni ne primećuju obmanu.

Priča se nastavlja.

„I zato vam ja nudim rešenje. Želim da vam predam sve što je meni jednom dato kao najveći dar.“ Konobari još jednom preleću salom. Ovog puta dele male luksuzne fascikle s

reklamnim materijalom i pristupnicom za program koji je, po uzoru na mnoge slične, nazvala „Život je sada“.

Šef sale izvozi kolica na kojima je šešir od klirita. Iz njega izvlači dva broja. To su srećnici koji program dobijaju besplatno. Potom izvlači troje koji dobijaju popust od pedeset procenata. I njima se sreća osmehuje.

„Svi koji večeras popunjenu pristupnicu ostave u kutiji na izlazu ostvarili su benefit da program plate u četiri polumesečne rate“, govori uz osmeh.

Poželi im sreću i kaže da joj je srce prepuno jer zna da će svi prepoznati značaj ponuđenog i upisati program.

U praksi je znala da to zaista učini jedan do pet procenata prisutnih ali nije marila, uskoro je čeka nekoliko termina u Novom Sadu, Subotici, Kikindi, Vršcu i još nekoliko gradova, nije mogla da se seti, ali je uredno zapisala u rokovnik boje zlata.

Okupana mirisom mošusa, uz bat potpetica, crvenokosa žena se približavala banci.

„Mama“, čula je poznat glas nekoliko koraka iza sebe. Ubrzala je. Nije se osvrnula do trenutka kada su se za njom zatvorila vrata male garderobe smeštene tik iza šaltera.

U crnom duksu koji su joj namakle komšinice stajala je neko vreme ispod lipa s kojih se lišće polako osipalo ka tlu. Duboko u nozdrvama osećala je miris smrti. Nakupila ga je onog dana kada je identifikovala očevo podnadulo telo. Kada se nije vratio kući, nije brinula. Već je to radio. Nestao bi na dan-dva pa bi se obično pijan dogegao kući. Nije ga bilo tri dana. Kad je policija došla, znala je.

Sačekala je kraj radnog vremena. Majka je izašla oprezno, kao dete koje igra žmurke. Nije joj se obratila.

Dok su majčine lokne, motane s večeri na vrele papilotne kako bi sutradan bile savršene, poskakivale u ritmu njenog ubrzanog hoda, obećala je sebi da nikada neće zavisiti od volje drugog, makar morala da proda tone magle onima koji žele da je kupe.